

การศึกษาการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขาในลุ่มน้ำลำปาง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้นำชาวไทยภูเขาที่อาศัยอยู่บริเวณลุ่มน้ำลำปาง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ประชากรศึกษาเป็นตัวแทนชาวเขาที่เป็นผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่อยู่ใน 3 ตำบล 17 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 106 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ประกอบด้วยสถิติดังนี้ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าคะแนนเฉลี่ยช่วงชั้น (Weight Mean Score) และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของชาวไทยภูเขา กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยใช้ค่าทดสอบ Chi-square

ผลการศึกษาพบว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชากรตัวอย่างส่วนมากเป็นเผ่ามูเซอแดง ร้อยละ 54.7 เป็นเพศชาย ร้อยละ 73.6 อายุเฉลี่ย 35.3 ปี สมรสแล้วและอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 73.6

ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 63.2 อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้ ร้อยละ 61.3 สำหรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขา สามารถตอบคำถามถูกร้อยละ 80 มีจำนวนสมาชิกที่เป็นชายในครอบครัวเฉลี่ย 2.7 คน และเป็นผู้หญิงในครอบครัวเฉลี่ย 2.6 คน มีแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 3.0 คน รายได้รวมเฉลี่ย 11,795.30 บาท

แหล่งเงินทุนส่วนมากได้มาจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 13,166.70 บาท และจากองค์กรเอกชนเฉลี่ย 9,500.00 บาท สำหรับพื้นที่ในการทำการเกษตรพบว่า จำนวนที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ของชาวไทยภูเขา ส่วนมากมีน้อยกว่า 5 ไร่ ร้อยละ 42.3 ส่วนจำนวนที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ส่วนมากมี 6-10 ไร่ ร้อยละ 29.9 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมงานพัฒนาที่สูงของรัฐ และของเอกชน ส่วนมากติดต่อ 1 ครั้ง ร้อยละ 65.8 และ 52.6 ตามลำดับ คิดตามข่าวจากสื่อ คือนิตยสารพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ สถานภาพทางสังคมส่วนมากเป็นอนุกรรมการป้องกันป่าไม้อำเภอมิบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และไม่มิบทบาท ร้อยละ 42.9 และ 57.1 ตามลำดับ

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขา พบว่ามีการป้องกันรักษาป่า การปลูกป่า การป้องกันไฟป่า และการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง

สำหรับความคิดเห็นในด้านการจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขา พบว่ามีความเห็นด้วยในด้านการดำเนินงานในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การปฏิบัติการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ และการติดตามประเมินผลในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

นอกจากนี้ยังพบว่าการติดต่อกับเจ้าหน้าที่และการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในด้านการป้องกันรักษาป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 บทบาทในการอนุรักษ์มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในด้านการป้องกันรักษาป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนการศึกษามีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในด้านการป้องกันไฟป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และแรงงานในครอบครัวและพื้นที่ทำการเกษตรที่มีเอกสารสิทธิ์มีความสัมพันธ์กับการฝึกอบรมและการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในด้านการปลูกป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รวมทั้งพื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์มีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในด้านการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในด้านการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01